

Spm. nr. S 746

Til Justitsministeren (18/11 03) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Vil ministeren redegøre for, om EU's udvidelse, der træder i kraft 1. maj 2004, har betydning for, om arbejdsgivere, der inden udvidelsen beskæftiger illegal arbejdskraft fra de kommende EU-lande, kan retsforfølges og dømmes, hvis retssagen først kan finde sted, efter at udvidelsen er trådt i kraft?«

Begrundelse

Spørgsmålet er stillet på baggrund af en nylig sag ved byretten i Sorø, hvor en arbejdsgiver stod tiltalt for brug af illegal arbejdskraft fra Litauen. Ved retsmødet den 12. november 2003 blev det påstået, at arbejdsgivere, der gør brug af illegal arbejdskraft fra de kommende EU-lande, ikke kan dømmes, hvis sagen først kommer for retten, efter EU-udvidelsen er trådt i kraft. Dette vil spørgeren godt have belyst nærmere, da det kan få stor betydning for indsatsen mod illegal arbejdskraft.

Svar (27/11 03)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Straffebestemmelsen for brug af illegal arbejdskraft findes i udlændingelovens § 59, stk. 2, der har følgende ordlyd:

»Med bøde eller fængsel indtil 1 år straffes den, som beskæftiger en udlænding uden fornøden arbejdstilladelse eller i strid med de for en arbejdstilladelse fastsatte betingelser«.

Efter udlændingelovens § 13 skal udlændinge have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse her i landet, medmindre de er fritaget for kravet om arbejdstilladelse efter § 14. Udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, er generelt fritaget for kravet om arbejdstilladelse.

Det afgørende for, om en arbejdsgiver kan retsforfølges, er således, om arbejdsgiveren har ansat en udlænding uden arbejdstilladelse, hvis udlændingen skal have arbejdstilladelse efter § 13 for at arbejde her i landet.

Hvis kravet om arbejdstilladelse fastholdes for arbejdstagere fra de nye EU-lande efter udvi-

delsen den 1. maj 2004, men betingelserne for at opnå arbejdstilladelse lempes, vil udvidelsen være uden betydning for, om arbejdsgivere, der inden udvidelsen beskæftiger illegal arbejdskraft fra de kommende EU-lande, kan retsforfølges og dømmes efter 1. maj 2004, allerede fordi kravet om arbejdstilladelse fastholdes i en overgangsperiode.

Udvidelsen vil heller ikke have betydning for verserende straffesager om illegal arbejdskraft, hvis arbejdskraften fra de nye EU-lande fritages for kravet om arbejdstilladelse i udlændingelovens § 13.

Det er efter Justitsministeriets opfattelse en følge af straffelovens § 3, som indeholder en generel overgangsbestemmelse, hvoraf det fremgår, at i situationer, hvor den ved en handlings påkendelse gældende straffelovgivning er forskellig fra den, der gjaldt ved handlingens foretagelse, afgøres spørgsmålet om strafbarhed og straf efter den senere lov, dog således at afgørelsen ikke derved må blive strengere end efter den ældre lov. Hvis ophøret af lovens gyldighed beror på ydre, strafskylden uvedkommende forhold, bliver handlingen dog at bedømme efter den ældre lov.

Afgørende for den strafferetlige bedømmelse af tilfælde, hvor en arbejdsgiver har beskæftiget illegal arbejdskraft fra de nye EU-lande inden denne arbejdskraft er blevet fritaget for kravet om arbejdstilladelse, er herefter, om det må betragtes som »ydre, strafskylden uvedkommende forhold«, at disse personer fritages for kravet om arbejdstilladelse, og at beskæftigelse af disse personer derfor generelt ikke længere indebærer en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 2.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil der i en sådan situation ikke være tale om en ændret vurdering af det strafværdige i at beskæftige udlændinge uden fornøden arbejdstilladelse. Der er derimod tale om, at udvidelsen af EU indebærer en udvidelse af den kategori af lande, hvis statsborgere nyder særlige rettigheder inden for EU, bl.a. i henhold til reglerne om fri bevægelighed for personer.

En sådan ændring vil derfor være udtryk for »ydre, strafskylden uvedkommende forhold« og uden betydning for verserende straffesager om illegal arbejdskraft.